

Handlingsplan

Elever med Läs- och skrivsvårigheter/Dyslexi

Bakgrund

Uppgifter om hur vanliga läs- och skrivsvårigheter är växlar beroende på definition av läs- och skrivsvårigheter. Man brukar emellertid räkna med att 5-8 % av alla elever i de lägre skolåren har stora läs- och skrivsvårigheter och att många fler har detta i lättare grad. Läs- och skrivsvårigheter är betydligt vanligare bland pojkar än bland flickor, kanske tre till fyra gånger så vanligt.

Enligt gällande kursplan i svenska ska eleven vid slutet av det femte skolåret bl a kunna "läsa barn- och ungdomsböcker med god förståelse och med flyt i läsningen". Vidare ska varje elev som lämnar grundskolan bl a "kunna läsa till åldern anpassad skönlitteratur, saklitteratur och dagstidningarnas artiklar i allmänna ämnen med god förståelse så att innehållet kan återges sammanhängande".

Mål

Ingen elev med läs- och skrivsvårigheter ska lämna grundskolan utan att ha blivit tidigt uppmärksammat och fått kvalificerad hjälp att lära sig läsa och skriva.

Resurser

Enkla och lättadministrerade **diagnostiska prov** som kan användas på såväl klass- som individnivå.

Alla skolenheter ska ha tillgång till **kompetenta speciallärare** (specialpedagog), som genom fortbildning kan hålla sig själv och kollegor informerade om nyheter inom områdena språk-, läs- och skrivutveckling, matematik, diagnostisering och aktuell forskning.

Alla elever med läs- och skrivsvårigheter ska ges särskilt stöd enligt **individuella åtgärdsprogram**.

Modernt och bra **undervisningsmaterial**, såväl databaserat som annat.

Barn- och utbildningsförvaltningen ska ha ett nära och tidigt **samarbete med landstingets specialistverksamhet** (logopedmottagningen) när det gäller barn med sen språkutveckling och misstänkt dyslexi.

GENOMFÖRANDE

BVC:s 2½-årsundersökning

- Språkförsenade barn remitteras till logoped vid 2½ års ålder.
- Speciell tal- och språkträning, som kan ha betydelse för framtida läs- och skrivinläring, kan igångsättas.
- Barn med grav språkförsening erbjuds plats i språkförskola.

BVC:s 4-årsundersökning

- Barn med språkproblem remitteras till logoped, som vid behov tar kontakt med barnomsorgspersonal.
- Logopederna ger språkträning.
- Barn med grava språkproblem erbjuds plats i språkförskola.

BVC:s 5½-årsundersökning

- Skolförberedande undersökning (BAST), som bl a innebär bedömning av tal- och språkutveckling, genomförs i samarbete med förskolan.

Förskoleklass

- I förskoleklassen bedöms barnens tal- och språkutveckling inför skolstarten av förskolepersonal och talpedagog.
- Åtgärdsprogram upprättas för elever med särskilda behov.
- Talpedagogerna informerar mottagande lågstadie- och speciallärare. (Se dokument "Läs- och skrivsvårigheter, kännetecken, utredningsrutiner")

Skolår 1

- Speciallärare och klasslärare bedömer barnens läsförutsättningar och begynnande läsutveckling med hjälp av t ex IL basis.
- Efter utvärdering görs vid behov individuell och mera noggrann bedömning, som visar vilka brister eleven har.
- Fortlöpande åtgärdsprogram upprättas.
- Nationella diagnoser i svenska för skolår 2 påbörjas.

Skolår 2

- Nationella diagnoser genomförs.
- Elever med läs- och skrivsvårigheter uppmärksammas.

Skolår 4

- Speciallärare och klasslärare utför tillsammans klassundersökning under höstterminen i skolår 4.
- Undersökningen omfattar ordkedjor och diktamen.
- Vid behov mera noggrann diagnos.
- Fortlöpande åtgärdsprogram upprättas.

Skolår 5

- Ett urval av skolverkets nationella prov i svenska genomförs.
- Elever som inte nått målen ges särskilt stöd.
- Fortlöpande åtgärdsprogram upprättas.

Klassdiagnos skolår 7

- Speciallärare och svensklärare utför tillsammans klassdiagnos under höstterminen i skolår 7.
- Diagnosen omfattar:
 - * läsning
 - * diktamen
 - * läsförståelse
 - * ordförståelse.
- Vid behov mera noggrann diagnos.
- Fortlöpande åtgärdsprogram upprättas.

Skolverkets nationella prov skolår 9

- Skolverkets nationella prov genomförs under vårterminen i skolår 9.
- Elever som inte nått målen ges särskilt stöd enligt åtgärdsprogram.

Gymnasieskolan

- Gymnasieskolan informeras, efter elevs och föräldrars samtycke, om eventuellt behov av fortsatt stöd.
- Åtgärdsprogram upprättas.

Enskilda elever

Enskilda elever med läs- och skrivsvårigheter kan naturligtvis när som helst uppmärksammas av:

- undervisande lärare
- föräldrar, anhörig
- eleven själv
- skolhälsovården, skolkurator, skolpsykolog
- BUP, logoped, habilitering

och då erbjudas diagnostisk undersökning och stödinsatser.

Utvärdering

Läs- och skrivutvecklingskonsulenten svarar för fortlöpande utvärdering och utveckling av handlingsplanen.